

Hyväksytty 12.12.2019 HRI-ohjausryhmässä

**Helsinki Region Infoshare -palvelu
TOIMINTA- JA
TALOUSSUUNNITELMA 2020**

Sisällysluettelo

1. Yhteenveto	3
1.1. Palvelun tilannekatsaus	3
1.2. Palvelun toimintamalli	4
1.3. Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021	5
2. Vuoden 2020 toiminta osa-alueittain	7
2.1. Tiedon tuottaminen	7
2.2. Tiedon avaaminen	8
2.3. Tiedon jakelu	12
2.4. Tiedon hyödyntäminen	15
2.5. Viestintä	16
2.6. Juridiikka	19
2.7. Yhteistyö muiden dataa avaavien ja hyödyntävien toimijoiden kanssa	20
2.8. Palvelun hallinta ja ylläpito	23

1. Yhteenveto

1.1. Palvelun tilannekatsaus

Helsinki Region Infoshare (HRI) -palvelu käynnistyi vuonna 2010 projektiluontoisena. Syksyllä 2012 pääkaupunkiseudun kaupungit hyväksyivät HRI-palvelun toiminnan vakiinnuttamista ja ylläpitoa koskevan pääsopimuksen sekä rahoitussopimuksen, ja HRI on ollut kaupunkien vakituinen palvelu vuodesta 2013 alkaen.

Vuonna 2020 HRI jatkaa toimintaansa osana pääkaupunkiseudun kaupunkien normaalia toimintaa. Tiedon avaamisen ja julkaisemisen tukeminen on Helsingin kaupunginkanslian vastuulla ns. clearing house -toimintona.

HRI:n ydintoimintoihin kuuluvat hri.fi-verkkopalvelun ylläpitäminen ja ylläpidon edellyttämä välttämätön kehittäminen. Isompi kehittäminen tapahtuu erillisin päätöksin ja erillisin sopimuksin rahoituksineen. HRI:hin kuuluvat kunnat sitoutuvat tiedon avaamiseen ja julkaisemiseen.

HRI.fi-verkkopalvelusta avoimet tietoineistot löytyvät helposti ja nopeasti. Tietoineistot ovat hyödynnettävissä koneluettavassa, rakenteisessa muodossa ja maksuttomasti. Verkkosivuilla on myös ohjeita tiedon avaamiseen ja hyödyntämiseen.

Tässä toiminta- ja taloussuunnitelmassa kuvataan HRI-palvelun toimenpiteet vuonna 2020.

1.2. Palvelun toimintamalli

HRI-palvelua kehitetään ja toteutetaan HRI-toimintamallin mukaisiin osa-alueisiin jaoteltuina.

Kuva 1. HRI-toimintamalli.

Vuoden 2020 toimintaa ja toimenpide-ehdotuksia on kuvattu osa-alueittain tarkemmin luvussa 2.

1.3. Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021

Vuonna 2020 pääkaupunkiseudun kaupungit rahoittavat HRI-palvelua yhteensä 60 000 eurolla. Tästä Helsingin rahoitusosuus on 50 % (30 000 e), Espoon 27,2 % (16 320 e), Vantaan 21,8 % (13 080 e) ja Kauniaisten 1 % (600 e) ¹.

Helsingin kaupunki suorittaa sopimusten mukaisesti osan rahoitusosuudestaan työnä. Tämän työn määrä voi vastata enintään 35 prosenttia Helsingin kaupungin rahoitusosuudesta HRI-palvelun ylläpidon aikana. Kaupungit ovat sitoutuneet osoittamaan HRI-palvelun ylläpitovaiheeseen henkilötyöpanosta vuosittain seuraavasti: Helsinki 24 htkk, Espoo 12 htkk, Vantaa 12 htkk ja Kauniainen 2 htkk.

Pääkaupunkiseudun kaupunkien HRI-palvelulle osoittama kokonaisrahoitus kattaa HRI-verkkopalvelun ylläpidosta ja jatkokehittämisestä sekä viestinnästä ja hyödyntämisen edistämisestä aiheutuvia kuluja.

HRI-palvelun kehittämistyölle voidaan hakea mahdollisuuksien mukaan lisärahoitusta myös muista ulkopuolisista rahoituslähteistä. Mahdollisista suurista kehityshankkeista ja niiden rahoituksesta voidaan tarvittaessa sopia erikseen omalla sopimuksella.

Vuoden 2020 talousarvio on kuvattu taulukossa 1.

---

¹ Laskettu 1.1.2019 väkimäärätilanteen pohjalta (lähde: Aluesarjat)

Taulukko 1. HRI-palvelun budjetti vuonna 2020 ja taloussuunnitelma vuodelle 2021.

Tulot

Kaupunki	TA2020 (€)	TS2021 (€)
Helsinki	30 000	30 000
Espoo	16 320	16 320
Vantaa	13 080	13 080
Kauniainen	600	600
Yhteensä	60 000	60 000

Menot

Kustannuslaji	TA2020 (€)	TS2021 (€)
Projektinhallinta ja konsultointi	5 000	<i>v. 2021</i>
Helsingin kaupunginkanslia	5 000	<i>allokoidaan myöhemmin</i>
Tiedon avaaminen ja jakelu	30 000	
Tekninen konsultointi ja verkkopalvelun kehittäminen	22 000	
Hri.fi:n ylläpito ja datastoren käyttö	8 000	
Tiedon hyödyntäminen	3 000	
Sovelluskisojen, hyödyntämisprojektien ym. sponsorointi	2 000	
Kehittäjäyhteistyö	1 000	
Viestintä	17 000	
Sisällöntuotanto (verkkosivu, some)	10 000	
Muut viestintätoimet	7 000	
Muut kulut	5 000	
Kokouskulut, matkakulut jne.	5 000	
Yhteensä	60 000	60 000

2. Vuoden 2020 toiminta osa-alueittain

2.1. Tiedon tuottaminen

HRI-palvelun keskeinen tehtävä on toimia ns. clearing housena. Käytännössä HRI-väki ohjeistaa ja avustaa tiedon tuottajia tuottamaan koneluettavaa ja kuvailtua dataa, jotta se on tietoteknisesti helposti saavutettavissa ja hyödynnettävissä.

Pääkaupunkiseudun kaupungit vastaavat omalla tavallaan tiedonhallinnastaan, mutta HRI tukee sitä osaltaan, jotta tietoa saataisiin julkisilta osiltaan jakoon avoimena datana. Tiedonhallinta tarkoittaa tiedon keräämistä, organisointia ja tallentamista siten, että tieto saadaan tarkoituksenmukaisesti ja hallitusti käyttöön. Tiedonhallinnassa huomioidaan mm. tiedon omistajuus, tiedon käytön vastuut, tiedon käytettävyys ja luettavuus, tiedon saatavuus ja luovuttaminen sekä kysymykset tietoturvasta ja tietosuojasta.

HRI edistää yhdessä kaupunkien tietotekniikan ja tietohuollon kanssa myös tietoaineistojen yhteentoimivuutta ja tiedon harmonisointia sekä avoimien rajapintojen rakentamista jo tietojärjestelmän hankintavaiheessa. HRI tekee tiivistä yhteistyötä tietotekniikasta ja kokonaisarkkitehtuurista vastaavien sekä ohjelmistokehityksen kanssa. Lisäksi on tärkeää seurata valtionhallinnon toimia mm. valtion ja kuntien välisen tietotuotannon ja tiedon välityksen sekä tiedonhallintalain toimeenpanon osalta. Tietoa on tärkeää tuottaa ja jakaa jo käyttöönotettujen standardien mukaisesti.

Toimenpide-ehdotus	
Jatketaan yhteistyötä kaupunkien kokonaisarkkitehtuurista ja tiedonhallinnasta vastaavien kanssa. Huomioidaan myös valtion toimenpiteet. Kutsutaan ka-vastaavia ohjausryhmän kokoukseen tai erilliseen kokoukseen.	
Aikataulu:	2020.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien kokonaisarkkitehtuuri- ja tiedonhallintavastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.

Mittarit:	Tiedonhallinta selkeämpää ja tukee paremmin datan avaamista ja hyödyntämistä.
-----------	---

2.2. Tiedon avaaminen

HRI-palvelun keskeisenä tavoitteena on saada lisää pääkaupunkiseudun kaupunkien toimijoita tiedon avaajiksi ja huolehtimaan avattavien ja jo avattujen tietoaineistojen laadusta ja ajantasaisuudesta. Samalla huolehditaan metatietojen kattavuudesta ja yhtenäisyydestä, mikä on edellytys tietovarantojen tehokkaalle hallinnalle ja hyödyntämiselle. Mahdollisuuksien mukaan harmonisoidaan avattuja ja avattavia tietoaineistoja muiden kaupunkien kanssa.

HRI:n toimintamalli (kuva 1) kuvaa yksinkertaistetusti HRI:n roolin pääkaupunkiseudun kaupunkien tiedon tuotanto- ja jakeluprosessien eri vaiheissa. Toimintamallin toimivuus ja tuloksellisuus edellyttävät pääkaupunkiseudun kaupungeilta riittävää henkilöresursointia ja -vastuutusta sopimusten mukaisesti.

Kaupunkikohtaisesti toiminta pitää sisällään mm.:

- tietoaineistojen ja tiedontuotantoprosessien kartoitusta yhteistyössä kaupungin kokonaisarkkitehtuurin ja mahdollisten muiden asianosaisten kanssa nojaten kaupungin datastrategiaan tai vastaaviin linjauksiin
- tiedon julkisuuden ja avaamismahdollisuuksien selvittämistä ja tarvittaessa tietosuojavaastavaan konsultointia ja tiedon anonymisointia
- tiedontuottajien opastamista
- tietoaineistojen muokkausta julkaisukuntoon
- metatietojen määrittelyä
- viestimistä tehdyistä avauksista ja hyödyntämistapauksista ja tulevista toimista
- tietoaineistojen päivityksistä huolehtimista

Toimintaan sisältyy tietoaineistojen kuratointi eli aineistosisältöjen ylläpitoon ja päivityksiin liittyvät toimenpiteet, joilla varmistetaan tietoaineistojen ajantasaisuus, eheys ja käytettävyys.

Tietoaineistojen avaamisessa ja avaamisprosessin jatkuvuuden varmistamisessa on tunnistettu erinäisiä teknisiä, hallinnollisia, juridisia ja osaamiseen liittyviä haasteita. Jotta datan avaamisprosessi saadaan jouhevaksi ja aidosti osaksi kaupunkien normaalia toimintaa, tulee haasteisiin aktiivisesti etsiä ratkaisukeinoja ja toteuttaa ratkaisuja käytännössä.

Pääkaupunkiseudun kaupungit tuottavat ja keräävät suuria määriä dataa. Kaupunkien tietoaineistojen kokonaisuuden hahmottamista sekä niiden avaamisen suunnittelua ja seurantaan helpottavat osaltaan kaupunkien tietojärjestelmä- tai sovelluslistaukset, mahdolliset tietovarantokuvaukset sekä organisaatiokuvaukset, joita hyödynnetään tiedon avaamisessa.

Dataa avataan yhä useammin avoimien ohjelmointirajapintojen kautta. Tämä on järkevää monessa mielessä ja palvelee erityisesti ohjelmistokehittäjiä. Rajapintojen selkeästä ja johdonmukaisesta dokumentaatiosta tulee huolehtia. Lisäksi rajapinnan kautta saatavilla olevaa dataa tulisi mahdollisuuksien mukaan olla saatavilla myös tiedostoina.

Toimenpide-ehdotus	
Jatketaan datojen avaamista aiempien suunnitelmien sekä kaupunkien datastrategioiden tai vastaavien pohjalta.	
Viedään loppuun keskeneräiset data-avausprojektit ja edistetään uusia data-avauksia kaupunkien datastrategioiden, ICT-kehityshankkeiden tai vastaavien pohjalta. Data-avausprojektit kuvataan yhteiselle Trello-pohjalle ja julkaistaan otsikkotasolla HRI:n sivuilla. Listattujen datojen lisäksi priorisoidaan HRI:n käyttäjien toivomien datojen avaamista.	
Aikataulu:	2020.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Uusia data-avauksia tehty.

Toimenpide-ehdotus	
Muodostetaan tai jatketaan datojen avaamista ja hyödyntämistä edistäviä kaupunkien sisäisiä ryhmiä mahdollisuuksien mukaan.	

Muodostetaan tai jatketaan mahdollisuuksien mukaan pääkaupunkiseudun kaupungeissa kaupunkien sisäisiä ryhmiä, jotka säännöllisesti arvioivat, aikatauluttavat ja resursoivat tulevia data-avauksia ja datojen hyödyntämistoimia.	
Aikataulu:	Ryhmät kokoontuvat esim. neljä kertaa vuodessa.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Muodostetut ryhmät ovat kokoontuneet.

Toimenpide-ehdotus	
Edistetään datojen yhteentoimivuutta avaamalla dataa mahdollisuuksien mukaan yhteneväisillä tietomalleilla ja standardoitujen rajapintojen kautta.	
Tavoitellaan rajapintojen ja datojen tietomallien osalta yhteneväisiä data-avauksia niin kuutoskaupunkien kesken kuin kansallisesti ja kansainvälisesti. Kansainvälisessä yhteistyössä hyödynnetään OASC (Open and Agile Smart Cities) -verkostoa.	
Aikataulu:	2020.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat sekä kuutoskaupunkien ja avoindata.fi:n vastaavat henkilöt.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Selvitetty, kokeiltu ja mahdollisuuksien mukaan käyttöönotettu yhteisiä tietomalleja.

Toimenpide-ehdotus	
Huolehditaan jo avattujen datojen päivityksestä.	

Avattujen datojen päivityksestä ja metatietojen ajantasaisuudesta huolehditaan aiempien käytäntöjen mukaisesti. Tarvittaessa annetaan runsaasti dataa julkaiseville tahoille käyttöoikeus dataportaaliin heidän datojen (organisaation) osalta ja annetaan tarpeen mukaan CKAN:in käyttökoulutusta.	
Aikataulu:	Jatkuvaa.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Avatut datat ovat ajantasaisia.

Toimenpide-ehdotus	
Julkaistaan tietoaaineistoista metatietoa myös englanniksi.	
Julkaistaan tietoaaineiston metatiedoista vähintään otsikkotieto myös englanniksi, jotta tiedot olisivat löydettävissä myös englanniksi.	
Aikataulu:	Jatkuvaa.
Vastuuhenkilöt:	PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt ja datoista vastaavat, kaupunkien käännöspalvelut.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, tarvittaessa ulkopuolista käännöstyötä enintään 500 euroa.
Mittarit:	Jokaisesta avatusta datasta on julkaistu englanniksi vähintään otsikko.

2.3. Tiedon jakelu

Tiedon jakelulla tarkoitetaan tässä yhteydessä hri.fi-verkkopalvelua, sen ylläpitoa ja jatkokehittämistä. Hri.fi:n ylläpidosta ja jatkokehittämisestä vastaa Helsingin kaupunginkanslia yhteistyössä ulkoisen palveluntarjoajan Gofore Oy:n kanssa. Jatkokehitystä suunnitellaan ja tehdään yhteistyössä Suomen kuuden suurimman kaupungin kanssa sekä HRI:n ohjausryhmän määrittelemien toimeksiantojen pohjalta.

Hri.fi-verkkopalvelu siirrettiin vuoden 2018 alussa uudelle koodipohjalle, joka tuotettiin 6Aika-yhteistyönä. Verkkopalvelun ylläpidosta huolehtii syksyyn 2021 asti Gofore Oy.

Verkkopalvelun ylläpitoon ja jatkokehitykseen vuodelle 2020 varataan yhteensä 30 000 euroa, jolla katetaan mm. verkkopalvelun perusylläpidosta, datastore.hri.fi-pilvipalvelusta sekä mahdollisesta jatkokehityksestä syntyvät kulut. Tulevia jatkokehitystoimia ovat mm. EU:n saavutettavuusdirektiivin toimeenpano ja CKAN:in versiopäivitys. Lisäksi pohditaan aktiivisestiaineistojen löydettävyyttä ja kokonaisnäkymää parantamista sekä pysyvän kansainvälisen tunnisteiden käyttöönottoa. Lisäksi tehdään pienempiä korjaus- ja parannustöitä.

Toimenpide-ehdotus	
Huolehditaan hri.fi-verkkopalvelun ylläpidosta ja mahdollisista jatkokehityksistä.	
Jatkokehitystä suunnitellaan ja tehdään yhteistyössä Suomen kuuden suurimman kaupungin kanssa sekä HRI:n ohjausryhmän määrittelemien toimeksiantojen pohjalta. Hri.fi:n teknisestä ylläpidosta ja jatkokehittämisen toteuksesta vastaa Gofore Oy.	
Aikataulu:	Vuoden 2020 aikana.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, HRI:n ohjausryhmä, Gofore Oy.
Kustannusarvio:	16 000 euroa.
Mittarit:	Verkkopalvelun ylläpito kestäväällä pohjalla, tarvittavia kehitystoimia tehty.

Toimenpide-ehdotus

Tehdään hri.fi:n saavutettavuusauditointi ja saavutettavuus selvitys EU:n saavutettavuusdirektiivin toimeenpanoa varten.	
Toteutetaan hri.fi:n saavutettavuusauditointi ja saavutettavuus seloste tukemaan EU:n saavutettavuusdirektiivin toimeenpanoa.	
Aikataulu:	28.2.2020 mennessä.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, ulkopuolinen taho.
Kustannusarvio:	3 450 euroa.
Mittarit:	hri.fi-sivuston saavutettavuusauditointi ja saavutettavuus selvitys tehty.

Toimenpide-ehdotus	
Tehdään EU:n saavutettavuusdirektiivin edellyttämät muutokset hri.fi:hin.	
Toteutetaan hri.fi:n saavutettavuus selvityksessä esille nousseet muutostarpeet, kuten ylävalikon käytettävyys näppäimistöllä ja kuvien alt-tekstit. Laaditaan ja julkaistaan saavutettavuus seloste.	
Aikataulu:	23.9.2020 mennessä.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, Gofore Oy, mahdollinen muu ulkopuolinen taho.
Kustannusarvio:	5 000 euroa (varaus).
Mittarit:	hri.fi-sivuston saavutettavuustaso on vähintään AA.

Toimenpide-ehdotus	
Selvitetään ja mahdollisesti käyttöön otetaan DCAT-AP 2.0 -metatietomalli.	

Selvitetään, otetaanko HRI:ssa aineistojen metatietomalliksi EU:n laatima DCAT-AP 2.0 , jota avoindata.fi on käyttöönottamassa. Mikäli malli osoittautuu hyväksi, muutetaan HRI:n metatietomalli sen mukaiseksi.	
Aikataulu:	2020.
Vastuhenkilöt:	HRI-tiimi, Gofore Oy.
Kustannusarvio:	5 000 euroa (varaus).
Mittarit:	Selvitys tehty, malli mahdollisesti käyttöönotettu.

2.4. Tiedon hyödyntäminen

HRI-palvelu edistää tiedon avaamisen lisäksi myös tiedon hyödyntämistä. Keskeisin tehtävä on viestiä mahdollisille hyödyntäjätahoille avattavista ja jo avatuista aineistoista ja niiden hyödyntämismahdollisuuksista. Lisäksi HRI-palvelu osallistuu ja tukee tiedon hyödyntämistä yhteistyössä ao. kumppaneiden kanssa esim. tapahtumien yhteydessä.

Toimenpide-ehdotus	
Järjestetään kehittäjätilaisuuksia.	
Jatketaan kehittäjäyhteistyötä datojen hyödyntämisen edistämiseksi järjestämällä tietyn teeman ympärillä kaikille avoimia Helsinki Loves Developers -kehittäjätapauksia 4-5 kertaa vuodessa. Lisäksi HRI on mahdollisuuksien mukaan mukana muissa kehittäjätilaisuuksissa ja hackathoneissa.	
Aikataulu:	2020.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien tietohallinto, ohjelmistokehityksen tiimi sekä viestintä, Forum Virium Helsinki.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, tarjoilukulut enintään 1000 euroa.
Mittarit:	Kehittäjätilaisuuksia järjestetty.

Toimenpide-ehdotus	
Tuetaan datojen hyödyntämistä sponsoroinnein.	
Tuetaan pääkaupunkiseudun kaupunkien avaamien datojen hyödyntämistä esim. sponsoroimalla avoimen datan kilpailuja tai muita tapahtumia.	
Aikataulu:	2020.
Vastuuhenkilöt:	HRI:n ohjausryhmä.
Kustannusarvio:	2000 euroa.

Mittarit:	Tietoaineistojen hyödyntämistä sponsoroitu.
-----------	---

Toimenpide-ehdotus	
Viestitään pääkaupunkiseudun ammattikorkeakoulujen ja muiden oppilaitosten opettajille avoimesta datasta, jotta opiskelijat oppivat hyödyntämään avointa dataa harjoitus- tai opinnäytetöissään ja työurallaan.	
Tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen (kuten Metropolia AMK, Haaga-Helia AMK, Laurea AMK, Aalto Yliopisto, Helsingin yliopisto) ja mahdollisten muiden relevanttien koulutusinstituutioiden kanssa.	
Aikataulu:	2020.
Vastuhenkilöt:	HRI-tiimi.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, kaupunkien substanssiasiantuntijat.
Mittarit:	Sovelluksia, työkaluja, visualisointeja, analyysseja, dataa käytetty osana harjoitus- tai lopputöitä.

2.5. Viestintä

HRI-palvelun viestintää toteutetaan erikseen laadittavan viestintäsuunnitelman mukaisesti.

HRI:n keskeisiä asiakkaita ovat julkisen tiedon tuottajat tai kerääjät eli pääkaupunkiseudun kaupunkien toimialat ja niiden alaiset osastot. Lisäksi keskeisiä tahoja ovat sekä palvelun omistajat eli pääkaupunkiseudun kaupunkien johtajat (pormestari ja kaupunginjohtajat, jotka muodostavat johtoryhmän) ja ohjausryhmä että tiedon hyödyntäjät kuten sovelluskehittäjät ja opetus- ja tutkimustahot, kuntalaiset, yritykset ja media.

Viestintä on kaksisuuntaista. Toisaalta HRI:n tavoitteena on välittää keskeisille kohderyhmille tietoa HRI-palvelussa avatuista ja hyödynnetyistä datoista sekä

toisaalta vastaanottaa palautetta ja toiveita datoihin liittyen. Viestintä pitää sisällään eri viestintäkanavien sisällöntuotannon, tarvittavat käännöstyöt ja julkaisun.

HRI-palvelun ensisijaisia viestintävälineitä ovat verkkosivu (hri.fi) eri kieliversioineen, Facebook-sivu (facebook.com/helsinkiregioninfoshare), Twitter (@HRIinfoshare), kerran kuukaudessa julkaistava sähköinen uutiskirje, Slidesharessa jaettavat PowerPoint-esitykset sekä LinkedIn. Lisäksi on olemassa esittelymateriaaleja suomeksi ja englanniksi, kaksi esittely- tai koulutusvideota (suomi, ruotsi ja englantia) sekä roll-upit, avaimenperiä, kangaskasseja, tarroja ja sateenvarjoja. Tarvittaessa tuotetaan muutakin viestintämateriaalia. Lisäksi tarpeen mukaan annetaan haastatteluja tai kirjoitetaan juttuja muihin viestintäkanaviin.

HRI-palvelu järjestää tai osallistuu erilaisiin tapahtumiin ja esittelee niissä avointa dataa, HRI:n toimintaa ja avoimen datan hyödyntämismahdollisuuksia.

Toimenpide-ehdotus	
Tilataan ulkopuolinen arviointi viestinnästä ja laaditaan sen pohjalta viestintäsuunnitelma. Tuotetaan viestintäsuunnitelman mukaisesti eri viestintäkanaviin sisältöä.	
Aikataulu:	2020, jatkuva (viestintäsuunnitelman mukaisesti).
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien HRI-vastaavat, kaupunkien viestintävastaavat ja tiedottajat, ulkopuoliset asiantuntijat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, ostopalveluna, 7000 euroa.
Mittarit:	Relevanttia sisältöä tuotettu, hyvää palautetta.

Toimenpide-ehdotus	
Kokeillaan hankkia ulkopuolisilta ns. vierasblogauksia ja saada omia blogauksia jakoon muihin kanaviin.	
Aikataulu:	2020.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, ulkopuoliset asiantuntijat.

Kustannusarvio:	Virkatyönä, ostopalveluna, 1000 euroa.
Mittarit:	Blogauksia julkaistu, hyvää palautetta.

Toimenpide-ehdotus	
Järjestetään tietoaaineistojen avaamista ja hyödyntämistä tukevia infotilaisuuksia pääkaupunkiseudun kaupunkien työntekijöille ja mahdollisuuksien mukaan myös yrityksille, kuntalaisille työnväenopistoissa, opettajille jne.	
Aikataulu:	2020 tarpeen mukaan.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, enintään 200 euroa tarjoilukuluja.
Mittarit:	Järjestetty infotilaisuuksia, joihin osallistunut tietoaaineistojen avaamisen ja/tai hyödyntämisen kannalta keskeisiä henkilöitä. Saadaan lisää uusia datanavauksia ja hyödyntämisesimerkkejä.

Toimenpide-ehdotus	
Järjestetään pääkaupunkiseudun kaupunkien työntekijöille datan avaamista ja hyödyntämistä tukevia koulutustilaisuuksia.	
Aikataulu:	1-2 koulutusta vuoden 2020 aikana.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, kaupunkien ao. asiantuntijat ja koulutuspalvelut.
Kustannusarvio:	Maksuton PKS-kaupunkien työntekijöille, mahdolliset palkkiot ulkopuolisille kouluttajille enintään 1000 euroa.
Mittarit:	Koulutustilaisuuksia on järjestetty. Niihin on osallistunut organisaatioiden tietoaaineistojen avaamisen kannalta keskeisiä henkilöitä. Palaute koulutuksista on vähintään hyvä. Saadaan lisää datanavauksia ja avoimen datan hyödyntämistä.

Toimenpide-ehdotus	
Esitellään HRI:n toimintaa ja pääkaupunkiseudun avointa dataa relevanteissa tapahtumissa (esim. Kuntamarkkinat, Paikkatietomarkkinat).	
Aikataulu:	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, viestintä.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, mahdolliset kulut esittelytilasta tms. enintään 2000 euroa.
Mittarit:	HRI-palvelu on ollut aktiivisesti esillä relevanteissa tapahtumissa.

2.6. Juridiikka

Tietoaineistojen avaamisessa huomioitavien lainsäädännöllisten seikkojen osalta (mm. tietosuoja ja tietoturva) hyödynnetään kaupunkien oikeuspalvelujen asiantuntemusta. Lisäksi aiheen tiimoilta tehdään yhteistyötä kansallisella tasolla niin valtion kuin muiden kuntien kanssa.

Toimenpide-ehdotus	
Huomioidaan datan avaamisessa tietosuoja- ja tietoturva-asiat.	
Huomioidaan data-avauksissa kaupunkien ohjeistusten mukaisesti tietosuoja- ja tietoturva-asiat sekä konsultoidaan tarpeen mukaan kaupunkien tietosuojavastaavia.	
Aikataulu:	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt:	HRI:n ohjausryhmä, PKS-kaupunkien avoimen datan yhteyshenkilöt, kaupunkien oikeuspalvelut ja tietosuojavastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.

Mittarit:	Datan avaamisessa on huomioitu dataan liittyvät tietosuoja- ja tietoturva-asiat.
-----------	--

2.7. Yhteistyö muiden dataa avaavien ja hyödyntävien toimijoiden kanssa

HRI-palvelun keskeisiä sidosryhmiä ovat:

- Pääkaupunkiseudun kaupunkien johto, tietohallinto, viestintä ja hallintokunnat sekä yrityspalvelut
- Forum Virium Helsinki (FVH)
- Pääkaupunkiseudun ulkopuolella olevat suuret kaupungit, erityisesti Tampere, Turku ja Oulu (ns. kuutoskaupungit)
- Valtio, erityisesti valtiovarainministeriö ja Väestörekisterikeskus: avoimen datan ohjelma avoindata.fi -dataportaaleineen
- Tilastokeskus
- Sitra
- Kehittäjät ja kehittäjäyhteisöt kuten Helsinki Loves Developers, järjestöt ja vastaavat toimijat, kuten Open Knowledge Finland (OKF) ja mahdolliset muut tiedon avaamista edistävät järjestöt
- Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset
- Kuntaliitto
- Media datajournalismin osalta
- Yritykset esimerkiksi sovellusten osalta
- Kansainväliset verkostot ja toimijat kuten Eurocities, Open and Agile Smart Cities (OASC), Open Data Institute (ODI)

Toimenpide-ehdotus	
Jatketaan yhteistyötä kuutoskaupunkien kesken.	
Tavoitteena edistää datan avaamista ja hyödyntämistä jakamalla oppeja ja kehittämällä toimintatapoja erityisesti datojen harmonisoinnin, rajapintojen standardoinnin, dataportaalien kehittämisen, viestinnän ja hyödyntämisen edistämisen osalta.	
Aikataulu:	2020.

Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kuutoskaupunkien avoimen datan toimijat, Forum Virium Helsinki.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, kuluja tapaamisista enintään 1000 euroa.
Mittarit:	Yhteistyötä tehty, tapaamisia järjestetty.

Toimenpide-ehdotus	
Jatketaan yhteistyötä PKS-kuntayhtymien kanssa.	
Tehdään säännöllistä yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntayhtymien (HSY ja HSL) kanssa datan avaamiseen ja hyödyntämiseen liittyen.	
Aikataulu:	Esim. palaveri puolivuositain.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kuntayhtymien edustajat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Yhteistyö ja tiedonvaihto sujuvaa. HSY:n ja HSL:n avoimet datat löytyvät HRI:nkin kautta.

Toimenpide-ehdotus	
Jatketaan yhteistyötä avoindata.fi:n kanssa.	
Tehdään säännöllistä yhteistyötä valtion avoindata.fi:n kanssa mm. tietomallien, dataportaalien kehittämisen, datan hyödyntämisen edistämisen parissa. HRI:ssa olevien datojen metatiedot kopioituvat automaattisesti joka yö avoindata.fi:hin.	
Aikataulu:	Esim. palaveri parin kuukauden välein.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja avoindata.fi:n edustajat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Yhteistyö ja tiedonvaihto sujuvaa.

Toimenpide-ehdotus	
Tutustutaan muissa maissa käynnissä oleviin avoimen datan toimiin sekä jaetaan tietoa omista suunnitelmista ja kokemuksista.	
Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan kansainvälisiin yhteistyöverkostoihin ja -hankkeisiin. Mahdollisia yhteistyötahoja ovat mm. Eurocities-verkosto ja sen jäsenkaupungit, Open and Agile Smart Cities OASC-verkosto ja Open Data Institute ODI.	
Aikataulu:	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien HRI-vastaavat, kv-vastaavat.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, mahdollisia matkakuluja, enintään 2500 euroa.
Mittarit:	Yhteydenotot ja tapaamiset sekä mahdolliset yhteistyötoimenpiteet eri toimijoiden kanssa.

Toimenpide-ehdotus	
Kokeillaan muodostaa keskeisistä sidosryhmistä neuvoa-antava yhteistyöryhmä, ns. Advisory Board.	
Kokeillaan muodostaa keskeisistä sidosryhmistä neuvoa-antava yhteistyöryhmä, ns. Advisory Board, edistämään avoimen datan toimintaa ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Ryhmä voisi kokoontua esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa.	
Aikataulu:	2020.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien HRI-vastaavat, HRI-ohry.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, mahdollisia kuluja enintään 500 euroa.
Mittarit:	Ryhmä muodostettu ja 1-2 tapaamista järjestetty.

2.8. Palvelun hallinta ja ylläpito

HRI-palvelu on toiminut vuodesta 2014 alkaen osana PKS-kaupunkien normaalia toimintaa HRI:n pääsopimuksen mukaisesti. HRI:n clearing house -toiminto on ollut Helsingin kaupungin kaupunginkanslian vastuulla 1.6.2017 alkaen.

Palvelun hallinta ja ylläpito sisältävät muun muassa palvelun rahoittamisen, mahdollisten osaprojektien käynnistämisen, avoimen tiedon periaatteiden noudattamisen tietotuotannossa, kaupunkikohtaisten vastuuhenkilöiden nimeämisen sekä toimintamallin toteuttamiseen kohdennettujen henkilötyökuukausien hyödyntämisen sovitulla tavalla. Ylläpitovaiheessa kaupungit ovat sitoutuneet osoittamaan HRI-palveluun henkilötyöpanosta vuosittain seuraavasti: Helsinki 24 htkk, Espoo 12 htkk, Vantaa 12 htkk ja Kauniainen 2 htkk.

Em. kaupunkien HRI-henkilötyökuukausiin sisältyy mm. kaupungin tiedontuottajien opastus, tietoaineistojen muokkaus julkaisukuntoon, metatietojen määrittely sekä viestintä data-avauksista, niiden hyödyntämisestä ja tulevista toimista. Avauksia suunnitellaan kartoittamalla tietoaineistoja ja tiedontuotantoprosesseja mm. kokonaisarkkitehtuurista vastaavienn kanssa. Samalla organisaatioita kannustetaan yhteistyöhön muiden kuntien ja toimialojen välillä.

Avoimen tiedon toimintamalli on osa em. kaupunkien normaalitoimintaa ja siten on tärkeää, että se sisältyy kaupunkien digitalisaatiosuunnitelmiin tai vastaaviin linjauksiin.

HRI:n operatiivista toimintaa ohjaa, linjaa, seuraa ja arvioi ohjausryhmä. Toimenpiteiden toimeenpanossa ja seurannassa hyödynnetään eri työkaluja (mm. Trello). Lisäksi toimintaa itsearvioidaan säännöllisesti.

Toimenpide-ehdotus
Seurataan aktiivisesti HRI-palvelun toimintaa ja kehitystä.

Viime vuosina HRI:n seurantaindikaattorina on ollut data-avausten määrä. Vuonna 2018 luotiin kuutoskaupunkien yhteistyönä uusi [seurantataulukko](#) kuvaamaan suomalaisten kaupunkien data-avausten tilannetta. HRI huolehtii em. seurantataulukon tietojen päivityksestä pääkaupunkiseudun kaupunkien osalta.

Lisäksi seurataan hri.fi-sivuston käytöstä kertyvää Google Analytics -dataa ja huomioidaan myös [avoindata.fi](#)-palvelun kautta tehdyt lataukset. Seurantatietoa saadaan myös Twitteristä, Facebookista, LinkedInistä ja uutiskirjeestä.

Aikataulu:	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi, kaupunkien tietohallinto.
Kustannusarvio:	Virkatyönä.
Mittarit:	Toimintaa seurataan relevantein mittarein.

Toimenpide-ehdotus

Kerätään käyttäjäpalautetta ja huomioidaan se toiminnan kehittämisessä.

Aikataulu:	Jatkuva.
Vastuuhenkilöt:	HRI-tiimi ja kaupunkien HRI-vastaavat, viestintä.
Kustannusarvio:	Virkatyönä, mahdollisesti myös ostopalveluna enintään 1000 euroa.
Mittarit:	Palautetta kerätty ja hyödynnetty toiminnan kehittämisessä.